Cuprins

Abrevieri.....9

Secțiunea I
DREPTUL LA APĂRARE AL PERSOANEI PRIVATE DE LIBERTATE ÎN PROCESUL PENAL. SCURT ISTORIC EUROPEAN ȘI NAȚIONAL 11

Capitolul 1. Evoluția istorică a dreptului la apărare al persoanei private de libertate în context european.....11
§1. Perioada antică 11
§2. Epoca medievală.....16
2.1. Influența religioasă.....17
2.2. Influența laică.....18
§3. Epoca luminilor și perspectiva asupra pedepsei.....20
3.1. Influența lui Cesare Beccaria.....21
3.2. John Howard. Starea închisorilor.....22

Capitolul 2. Evoluția dreptului la apărare al persoanei private de libertate în contextul istoric al sistemului penitenciar românesc 24
§1. Perioada Antică de la Burebista până în Evul Mediu.....24
§2. Perioada Evului Mediu.....26
§3. Perioada antebelică: rolul, obligațiile și drepturile apărătorului persoanei private de libertate.....30
3.1. Alexandru Ioan Cuza și prevederile Codului de procedură penală din 2 decembrie 1864.....30
3.2. Dreptul la apărare în contextul reglementării procesuale penale și a dispozițiilor execuționale penale cuprinse în Legea nr. 169/1874 asupra regimului închisorilor.....33
§4. Perioada modernă și interbelică.....36
§5. Perioada comunistă.....39
§6. Aspecte generale privitoare la dreptul la apărare în perioada contemporană în contextul Legii nr. 275/2006 privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal prin raportare la Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor şi a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal și a Legii nr. 51/1995 43
6.1. Dreptul la consultarea documentelor cu caracter personal, prevăzut de art. 60 din Legea nr. 254/2013 și de art. 42 din Legea nr. 275/2006 44

6.2. Măsuri pentru asigurarea accesului la dispozițiile legale și documentele privind executarea pedepselor prevăzut de art. 61 al Legii nr. 254/2013 și de art. 43 din Legea nr. 275/2006 48
6.3. Asigurarea exercitării dreptului la asistență juridică prevăzută de art. 62 din Legea nr 254/2013 49
6.4. Dreptul de petiționare și dreptul la corespondență, prevăzut de art. 63 din Legea nr. 254/2013 și art. 45 și art. 46 din Legea nr. 275/2006....52
6.5. Dreptul la asistență diplomatică, prevăzut de art. 74 din Legea nr. 254/2013 și art. 53 din Legea nr. 275/2006 55

Capitolul 3. Concluzii ale secțiunii I 59

Secțiunea a II-a
EXERCITAREA DREPTULUI LA APĂRARE ȘI LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ AL PERSOANEI PRIVATE DE LIBERTATE ÎN CONTEXTUL LEGISLAȚIEI NAȚIONALE CONTEMPORANE 60

Capitolul 1. Considerații generale privind dreptul la apărare 62

Capitolul 2. Apărătorul și asistența juridică în procesul penal 68

Capitolul 3. Dreptul la asistență juridică al persoanelor private de libertate. Modalități de exercitare, particularități, limite și îngrădiri 72
§1. Aspecte controversate privitoare la asistența juridică a persoanelor condamnate, arestate în altă cauză 85
1.1. Aspecte controversate*de lege lata* 85
1.2. Propunere de *lege ferenda* 101
§2. Asigurarea dreptului la asistență juridică prin punerea la dispoziție a spațiului și facilităților necesare. Condiții și limite 110
2.1. Asigurarea dreptului la asistență juridică prin punere la dispoziție a spațiului și facilităților necesare în centrele de arestare preventivă și penitenciare....112
2.2. Asigurarea dreptului la asistență juridică prin punere la dispoziție a spațiului și facilităților necesare la sediul organelor judiciare (instanță de judecată, parchet, unități de poliție) 117
2.3. Natura facilităților necesare apărării 122
2.4. Asistența juridică prin dreptul la convorbiri telefonice 129

Capitolul 4. Particularitățile psihosociale ale clientului privat de libertate cauzate de șocul carceral. securitatea apărătorului în timpul consultațiilor la locul de deținere 131

Capitolul 5. Concluzii ale Secțiunii a II-a 137

Secțiunea a III-a
ASIGURAREA DREPTULUI LA ASISTENȚĂ JURIDICĂ AL PERSOANELOR PRIVATE DE LIBERTATE DIN PERSPECTIVĂ EUROPEANĂ. ASPECTE DE DREPT COMPARAT RELEVANTE 142

Capitolul 1. Principiul constituțional al garantării dreptului la apărare prin raportare la dreptul la libertate individuală 142
§1. Dreptul la apărare și la libertate individuală în concepția Constituției 142
§2. Dreptul la apărare în filosofia Constituțiilor altor state europene 146

Capitolul 2. Perspectiva europeană asupra asistenței juridice a persoanelor private de libertate astfel cum este cuprinsă în documentele internaționale 151
§1. Dreptul la apărare al persoanei lipsite de libertate în contextul Recomandării Comitetului de Miniștri referitoare la Regulile penitenciare europene (2006)2 153
§2. Dreptul la apărare al persoanei lipsite de libertate în contextul Ansamblului de principii O.N.U. pentru protejarea tuturor persoanelor supuse unei forme de detenție sau încarcerare 157
§3. Rezoluția Parlamentului European din 15 decembrie 2011 referitoare la condițiile de detenție în UE (2011/2897(RSP)) 158
§4. Drepturile la apărare ale persoanelor lipsite de libertate în contextul Convenției 159

Capitolul 3. Legislația altor state europene 171
§1. Italia 171
§2. Franța 178
§3. Belgia 186
§4. Germania 190
§5. Spania 196
§6. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord 197

Capitolul 4. Concluzii ale Secțiunii a III-a 201

SECȚIUNEA A IV-A
CONCLUZII 202

Bibliografie 207